

PŘÍBRAM

Baa / czAa
czP-1

CRA Rating k 13. listopadu 2003

Analytici

Ing. Tomáš Lněnička, Ing Dagmar Prchalová

Závěry ratingové analýzy:

Na základě posouzení aktuální výše závazků města Příbram a krátkodobé výše volných finančních zdrojů, a rovněž po zvážení minulé schopnosti a ochoty města Příbram dostát řádně a včas všem svým splatným finančním závazkům, uděluje CRA Rating Agency, a. s. městu Příbram krátkodobý CRA Rating na úrovni **czP-1**.

Posoudili jsme stávající hospodaření města Příbram, kde jsme zejména ocenili zdravou strukturu financování provozu a hospodárné využívání prostředků, kdy i přes negativní dopad reformy veřejné správy na hospodaření měst, si město Příbram udrží vysoký provozní přebytek i v roce 2003.

V hodnocení jsme rovněž přihlédli k vyřešení problematické situace ohledně provozovatele vodovodní a kanalizační infrastruktury. Za předpokladu udržení provozního přebytku roku 2002, který bude kryt i nadále roční dluhovou službu, potvrzuje CRA Rating Agency, a.s. městu Příbram dlouhodobý CRA Rating na úrovni **Baa**

a dlouhodobý lokální rating na úrovni **czAa**

a současně k mezinárodnímu ratingu připojuje **pozitivní výhled**.

V Praze dne 18. listopadu 2003

Ing. Tomáš Lněnička
senior analytik
CRA Rating Agency, a. s.

Ing. Petr Vinš, Ph.D.
výkonný ředitel
CRA Rating Agency, a. s.

OBSAH

A. ZÁKLADNÍ NADPIS	5
ZÁKLADNÍ EKONOMICKÁ DATA	6
B. POPISNÉ ÚDAJE A MAKROPOLOHA MĚSTA	7
INFRASTRUKTURNÍ ZÁZEMÍ	7
C. EKONOMIKA MIKROREGIONU	9
HOSPODÁŘSKÉ ZAMĚŘENÍ MIKROREGIONU	9
ZEMĚDĚLSTVÍ	9
PRŮMYSLOVÁ VÝROBA	9
TERCIÁLNÍ SFÉRA	10
TURISTIKA	11
D. ZHODNOCENÍ HOSPODÁŘSKÉ SITUACE MIKROREGIONU A MOŽNOSTI DALŠÍHO VÝVOJE	12
E. POLITICKÝ A ADMINISTRATIVNÍ SYSTÉM	13
F. DOSAVADNÍ HOSPODAŘENÍ MĚSTA	15

PŘÍJMY ROZPOČTU	16
VÝDAJE ROZPOČTU	18
DLUHOVÁ SLUŽBA	19
G. PŘEDPOKLÁDANÝ BUDOUCÍ VÝVOJ HOSPODAŘENÍ MĚSTA	20
H. PŘÍLOHA I – VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ MĚSTA	23
I. PŘÍLOHA II – RATINGOVÁ STUPNICE CRA RATINGU	24

Základní nadpis

Název města	Příbram
Kraj	Středočeský
Počet obyvatel (k 31.7.2003)	35 666
Katastrální výměra	33,41 km²
Adresa městského úřadu	Městský úřad Příbram Tyršova 108, 261 19 Příbram
Telefon	318 621 511
Fax	318 631 014
E-mail	radnice@pribram-city.cz
WEB	www.pribram-city.cz

Historie ratingu

CRA Rating k 13.11.2003	Baa/czAa/pozitivní/czP-1
CRA Rating k 14.10.2002	Baa/czAa/stabilní/czP-1
CRA Rating k 21.11.2001	Baa/czAa/stabilní/czP-1
CRA Rating k 24.10.2000	Baa/A_{CR}/stabilní/Prime-2
CRA Rating k 27.9.1999	Baa/A_{CR}/stabilní/Prime-2

Rada města

Ing. Ivan Fuksa, starosta, ODS
MVDr. Václav Beneš, 1. místopředseda, ČSSD
MUDr. Ivan Šedivý, místopředseda, ODS
Svatopluk Chrástina, ODS
Ing. Pavel Pikrt, ČSSD
MVDr. Josef Řihák, ČSSD
Mgr. Jiří Schmidt, NK

Tajemnice městského úřadu

Ing. Bc. Jarmila Nováková

Základní ekonomická data

	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Příjmy obce celkem	622 369	797 590	667 185	625 178	695 520	812 996
Opakující se příjmy	560 686	546 633	592 296	520 801	548 212	646 567
Mimořádné nahodilé příjmy	61 683	250 958	74 889	104 377	147 308	166 428
Výdaje obce celkem	627 531	732 213	710 211	644 898	689 896	792 870
Neinvestiční výdaje celkem	544 818	567 824	571 447	496 979	513 025	620 350
Dluhová služba v roce	28 895	26 810	10 084	29 169	14 111	32 592
Investiční výdaje celkem	82 712	164 389	138 764	147 919	176 871	172 520
Provozní výsledek	44 762	5 619	30 933	52 991	49 298	58 809
Celkový dluh	35 293	46 133	59 077	32 292	73 680	78 351

Údaje v tis. Kč

* Upravený rozpočet + úprava CRA Rating Agency, a.s.

**Provozní
pře
b**

ytek – rozdíl opakujících se příjmů a neinvestičních výdajů bez dluhové služby

	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Hrubá úspora v tis. Kč	96 581	221 577	85 822	157 368	142 814	188 845
Čistá úspora v tis. Kč	67 686	194 767	75 738	128 199	128 703	156 253
Celkové výdaje/celk. příjmy	100,83%	91,80%	106,45%	103,15%	99,19%	97,52%
Neinv. výdaje/opak. se příjmy	97,17%	103,88%	96,48%	95,43%	93,58%	95,95%
Opakující se příjmy/celk. příjmy	90,09%	68,54%	88,78%	83,30%	78,82%	79,53%
Mimořádné příjmy/celk. příjmy	9,91%	31,46%	11,22%	16,70%	21,18%	20,47%
Investiční výdaje/neinv. výdaje	15,18%	28,95%	24,28%	29,76%	34,48%	27,81%
Neinv. výdaje/celkové výdaje	86,82%	77,55%	80,46%	77,06%	74,36%	78,24%
Závislost na nenávrat. zdrojích	9,67%	9,75%	11,88%	33,02%	32,07%	42,56%
Závislost na neopak. příjmech	6,61%	26,12%	7,76%	16,70%	14,04%	16,47%

Celkový dluh/hrubá úspora	36,54%	20,82%	68,84%	20,52%	51,59%	41,49%
Dluh.služba v roce/hrubá úspora	29,92%	12,10%	11,75%	18,54%	9,88%	17,26%
Dluh.služba v roce/běžné příjmy	5,23%	3,90%	1,77%	7,00%	3,25%	7,31%
Dluh.služba v roce/vlastní příjmy	7,42%	7,11%	2,42%	9,67%	5,10%	10,76%
Splátky úroku/opak. se příjmy	0,72%	0,48%	0,51%	0,46%	0,31%	0,13%
Celkový dluh/provozní výsledek	78,84%	821,01%	190,98%	60,94%	149,46%	133,23%

* Upravený rozpočet + úprava CRA Rating Agency, a.s.

Popisné údaje a makropoložka města

Město Příbram se nachází v jihozápadní části středních Čech, cca 60 km jihozápadně od Prahy. Reformou veřejné správy se stala pověřenou obcí III. stupně, která dle nového územněsprávního členění náleží do Středočeského kraje. Území města o katastrální výměře 33,41 km² je členěno do 9 částí a v současnosti čítá 35 666 obyvatel.

Příbram má velmi dobré dopravní spojení s hlavním městem, ovšem dopravní dostupnost ostatních regionů ČR je spíše průměrná a v nejbližší době nelze očekávat její výrazné zlepšení. V blízkosti města vede dvouproudá silnice R4 z Prahy do Strakonice a Vimperku, s napojením na silnici I. třídy č. 20 do Písku, Českých Budějovic a dále do Rakouska. Silnice I. třídy č. 30 spojuje Příbram s oblastí Berounska a dálnicí D5 Praha – Plzeň – Rozvadov – SRN. Významnou komunikací je rovněž silnice I. třídy č. 18 spojující Příbram se sedlčanskou polovinou okresu a se západními Čechami, která také funguje jako přivaděč na rychlostí komunikaci R4.

Městem prochází železniční trať č. 200 ve směru Zdice – Písek, ze které je možné navázat ve Zdicích na hlavní tah Praha – Plzeň – Cheb nebo přes Beroun na Rakovník, Louny a Most; případně v Písku napojení na trať Plzeň – České Budějovice – Linz.

Polohu Příbrami lze vymezit i vzdáleností od významných měst: Praha (60 km), Plzeň (60 km), Písek (60 km), Strakonice (65 km) a Tábor (78 km).

Infrastrukturní zázemí

Stav technické infrastruktury ve městě je v současné době uspokojivý. Do budoucna se dají předpokládat určité změny v oblasti vodovodů a kanalizací a odpadového hospodářství.

Vodovodní a kanalizační infrastrukturu města Příbram budou do konce roku 2003 provozovat Vodovody a kanalizace Beroun, které spravují tento majetek od září 2002, kdy soud pozastavil platnost smlouvy s OMI. Město Příbram vyhlásilo výběrové řízení na nového provozovatele, kam se přihlásilo celkem šest firem. V listopadu městská rada rozhodla o vítězství společnosti Aqua Příbram. Nyní běží lhůta pro odvolání. Nový provozovatel by měl začít spravovat vodohospodářský majetek od 1.1.2004. V současné době je výše vodného 22,39 Kč/m³ a stočného 15,69 Kč/m³; obě ceny uvedeny bez 5 % DPH. Technický stav městské čistírny odpadních vod Příbram je nevyhovující. V roce 2002 byl zpracován projekt pro realizaci investiční akce Rekonstrukce a modernizace ČOV Příbram s celkovými náklady na realizaci stavby v odhadované výši 150 mil. Kč. Město by mělo hradit 25 % z vlastních příjmů, 50 % pokrýt půjčka od SFŽP a 25 % státní dotace.

Zásobování plynem zajišťuje Středočeská plynárenská, a.s. V roce 2002 byl vybudován plynovod v Březových Horách v ulicích Na Struhách a ve větší části ulice Prof. K. Pobudy, včetně 19 přípojek. V současné době zbývá dokončit plynifikaci v cca 30 ulicích. Společnost Příbramská teplárenská, a.s. (PT) zajišťuje zásobování města teplem. PT je od roku 1998 v konkurzu a o části majetku bude muset rozhodnout soud. Přesto dodávky tepla pokračují bez problémů. Cena tepla je určena jednotně pro maloodběratele i velkoobtěratele na výši 365,93 Kč/GJ bez DPH.

Svoz TKO mají na starost Technické služby města Příbrami, které uskladňují vytríděný odpad, s výjimkou papíru, plastu a skla, na skládku Chrást firmy RUMPOLD. Jelikož je kapacita skládky z 95 % naplněna,

podala společnost žádost o povolení rozšíření skládky. V případě komplikací s budoucím rozšiřováním skládky se společnost Rumpold zavázala hradit případné finanční ztráty, které by městu vznikly s ukládáním odpadů na vzdálenější skládku. Společnost AMT, s.r.o. se zabývá sběrem plastů, papíru a skla. Plasty a papír pro ně zpracovává firma Recifa, a.s.; sklo zpracovávají sami.

Městský bytový fond disponoval na počátku 90. let cca 9 500 byty, které byly postupně privatizovány a v současné době město vlastní 2 391 bytových jednotek. Cena, za kterou jsou byty nabízeny k odkupu je stanovena na 800 Kč/m². Správu bytových domů v majetku města provádí na základě mandátní smlouvy 3 realitní kanceláře.

V Příbrami probíhá a je rovněž plánována nová bytová výstavba. Bylo dokončeno 24 bytových jednotek rekonstrukcí bývalých kasáren, na které město získalo dotaci ze SFRB a dodavatelský úvěr. V letošním roce byla dokončena rekonstrukce dolu Anna, kde vzniklo 26 malometrážních bytů. Město poskytuje od roku 1995 zvýhodněné půjčky na modernizování a zlepšení úrovně bydlení. V roce 2002 bylo z Fondu oprav a modernizace bydlení (FOM) půjčeno 3,265 mil. Kč, ke konci srpna 2003 pak 1,234 mil. Kč. Konečný zůstatek fondu k 31.8.2003 byl cca 15,35 mil. Kč. FOM byl založen na základě dohody s MF ČR v roce 1995. Jedná se o bezúročnou půjčku ze státního rozpočtu ve výši 11 mil. Kč, jednorázově splatnou k 31.12.2005.

Ekonomika mikroregionu

Hospodářské zaměření mikroregionu

Mikroregion Příbramsko je průmyslově – zemědělskou oblastí. V minulosti zde byla lokalizována zejména důlní činnost (rudu barevných kovů a uran) a od počátku devadesátých let zde dochází k postupné změně struktury zaměstnanosti s příklonem ke zpracovatelskému průmyslu. Na významu také nabývá terciární sektor, částečně absorbující volnou pracovní sílu.

Zemědělství

Význam zemědělství je z hlediska zaměstnanosti i podílu na vytvořeném produktu spíše doplňkový. Významné je pěstování a těžba dřeva. Rozsáhlé lesní komplexy se nacházejí zejména v oblasti Brd. Většina ovšem spadá do vojenského prostoru Brdy, kde provádějí pěstební činnost Vojenské lesy. V části lesů patřících městu Příbram hospodaří společnost Městské lesy Příbram spol. s r.o.

Z celkové rozlohy půdy (162,8 tis. ha) tvoří 44,3 % lesní půda a 43,5 % půda zemědělská. V rámci zemědělské půdy o rozloze 70,8 tis. ha převládá orná půda (71,5 %), zbytek tvoří louky a pastviny (24,6 %).

Průmyslová výroba

V minulosti byla průmyslová výroba mikroregionu reprezentována především důlní činností a těžkým průmyslem. Volná pracovní síla byla v první polovině 90. let částečně využita při vzniku nových podnikatelských subjektů.

Kromě subjektů státní správy, zdravotnických zařízení a České pošty je největším zaměstnavatelem soukromého sektoru v regionu Příbramska společnost KOSTAL CR, s.r.o., se sídlem v Hořovicích, která se zabývá výrobou elektrických součástek do automobilů. Z hlediska zaměstnanosti v samotném městě Příbram, jsou významná společnost Kovohutě Příbram, a.s., která výhradním českým zpracovatelem olověného odpadu. V letošním roce firma investovala 6,5 mil. Kč do technologie vakuového odzinkování, která je nyní ve zkušební provozu. Společnost RAVAK a .s je největším výrobcem akrylátových van a sprchových koutů ve střední Evropě. Za posledních sedm let společnost několikanásobně zvýšila počet svých zaměstnanců a ke konci roku 2002 zaměstnávala 499 pracovníků. V důsledku expanze na trhu Ravak počítá s dalším zvyšováním. Z celkové vyrobené produkce směřuje na zahraniční trhy zhruba 70 % výrobků. MASNA Příbram, spol. s.r.o., která je posledním masokombinátem ve Středních Čechách, získala letos certifikát systému kritických bodů pro výrobu masa a masných výrobků, díky němuž bude oprávněna vyvážet i na evropské trhy. Společnost v současné době zaměstnává přes 400 zaměstnanců. Dalšími neméně významnými firmami jsou AQUA Příbram, s.r.o. a společnost IDOS. Do Příbrami rovněž umístila své servisní středisko společnost Eurotel Praha, která zaměstnává přes 200 pracovníků. Kromě těchto společností ve městě působí řada menších a středních stavebních firem, nově spediterská firma a společnost zabývající se výrobou ocelových síťovin.

Město Příbram do svého územního plánu zahrnuje i území pro průmyslovou zónu. Hlavní průmyslová zóna je situována na severu města o rozloze 12 ha, z toho 2 ha byly přislíbeny stávajícím firmám pro jejich rozšíření. Zbýlých 10 ha je určeno pro strategického partnera.

Terciální sféra

Ve městě jsou dostatečně zastoupena školská zařízení a jesle, jejichž zřizovatelem je město. V oblasti zdravotní péče převažují zřízení, jejichž zřizovatelem je stát. Na Příbramsku se nachází tři nemocnice.

Sociální pomoc je poskytována převážně prostřednictvím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Příbram.

V roce 1998 byl zřízen radou města Azylový dům města Příbram (AD), který je určen k přechodnému ubytování osamělých rodičů s dětmi, rodin s dětmi, které přišli o možnost jiného ubytování a zletilých chovanců dětských domovů. Činnost AD je zabezpečena každoročně z městského rozpočtu. Na poplatcích za ubytování bylo od klientů v roce 2002 vybráno cca 583 tis. Kč, za 1.pololetí 2003 pak cca 284 mil. Kč. V roce 2002 bylo z městského rozpočtu vyčleněno cca 2,2 mil. Kč.

V roce 2001 byla zahájena rekonstrukce a dostavba Domova seniorů v městské části Příbram VI – Březové Hory. Dokončení investiční akce je plánováno na duben 2004.

Městskou hromadnou dopravu (MHD) ve městě provozuje ČSAD Příbram, a.s., která zajišťuje 11 pravidelných linek ve městě a blízkém okolí. Příbram každoročně přispívá jak na provoz MHD, tak na obnovu vozového parku. V roce 2002 město poskytlo dotaci na 1 ujetý km ve výši 9,80 Kč (celková dotace na provoz cca 13 mil. Kč) a na investice ve výši 550 tis. Kč. Pro rok 2003 byla dotace města na zvýšena na 10,20 Kč/1 ujetý km. V období do konce září 2003 představovala dotace na provoz částku cca 8,5 mil. Kč. Na obnovu vozového parku město vyčlenilo stejnou částku jako v předchozím roce. V rámci MHD byl zaveden nový odbavovací systém, který funguje bez problémů.

Do Příbrami umístila nově svou prodejnu společnost Lidl, do budoucna je předpokládá umístění dalšího hobbymarketu.

Turistika

Turistickou atraktivnost regionu omezuje nízká možnost využití Brd k rekreačním účelům kvůli záboru jejich velké části Armádou ČR. Určitým lákadlem krátkodobé návštěvnosti je Aquapark. Sportovní vyžití nabízí krytý plavecký stadion spolu s venkovním koupalištěm, dvě hokejové plochy, lyžařský svah s vlekem, lezecká stěna Jakub a další místa aktivního odpočinku, včetně školních hřišť. Ve městě jsou také dva fotbalové stadiony, které mají nové umělé trávníky.

Mezi nejkrásnější historické pamětihodnosti patří slavné poutní místo Svatá Hora, jenž je neodmyslitelnou kulisou města. Svatá Hora je národní kulturní památkou a jedinečným klenotem českého baroka z poloviny 17. století. Příbram spojuje se Svatou Horou unikátní stavba krytých schodů. Uměleckou chloubou Svaté Hory je proslulý oltář ze stříbra vytěženého v březohorských dolech. K dalším historickým objektům patří příbramský Zámeček, kostel sv. Vojtěcha, socha sv. Jana Nepomuckého, děkanský kostel sv. Jakuba či kostel sv. Prokopa.

V oblasti vzdělávání, kultury a zábavy působí Divadlo Příbram, Muzeum III. odboje, Knihovna Jana Drdy, kino Mír, letní kino, kulturní dům či Junior klub. Výstavy se konají v galeriích na Arnoštově Zámečku.

Významnou kulturní akcí, konanou na přelomu května a června, je každoročně pořádaný Hudební festival Antonína Dvořáka s více než 30-ti letou tradicí. Řada koncertů se odehrává v různých historických objektech města. Další událostí je tradiční červencová hornická Prokopská pouť z Březových Hor přes Příbram na Svatou Horu. Informace o kulturních akcích a městě Příbram mohou návštěvníci získat v Městském informačním centru.

Příbram má v současné době uzavřeny smlouvy o partnerství se 7 zahraničními městy. Jedná se o města v SRN, Francii, SR a Rusku. Poslední smlouva byla uzavřena s holandským městem Hoorn. Vztahy mezi obyvateli obou měst jsou velmi aktivní, uskutečňují se výměny studentů, lékařů a zdravotních sester, jsou pořádány sportovní utkání, společné výstavy a vystoupení hudebních sborů apod.

Zhodnocení hospodářské situace mikroregionu a možnosti dalšího vývoje

Příbramský region se v oblasti nezaměstnanosti sice pohybuje pod celostátním průměrem, ovšem ve srovnání se Středočeským krajem, kam administrativně patří, převyšovala regionální nezaměstnanost krajskou úroveň cca o 2 %. V roce 2002 se tento rozdíl nepatrně snížil. Vyšší nezaměstnanost doprovází nižší průměrná nominální mzda, která je o 3 tis. Kč nižší než celorepubliková.

Vývoj nezaměstnanosti

v %	1998	1999	2000	2001	2002
Okres Příbram	8,57	9,02	8,33	8,65	8,49
Středočeský kraj*	6,06	7,46	6,80	6,80	7,21
ČR	7,48	9,36	8,78	8,90	9,81

--	--	--	--	--	--

Zdroj: ČSÚ

* Od roku 2000 dle nového územněsprávního uspořádání

Jak ukazuje předchozí tabulka, nezaměstnanost na úrovni okresu se po celé sledované období pohybovala pod krajskou úroveň, avšak nepřekročila celostátní průměr. Svého vrcholu dosáhla v roce 1999, kdy okresní úroveň přesáhla hranici 9 %. V roce 2000 se sice nezaměstnanost snížila o 0,7 procentního bodu, ovšem tento pokles byl nižší než snížení míry nezaměstnanosti v rámci kraje či ČR. Rok 2002 se výrazně nelišil od předchozího roku a nezaměstnanost oscilovala kolem 8,5 %. Ve městě Příbrami byla ke konci roku 2002 evidována 11,4 % míra nezaměstnanosti.

Průměrná mzda fyzických osob

v Kč	1998	1999	2000	2001	2002	1.pol. 2003
Okres Příbram	10 284	10 883	11 341	12 069	13 076	13 453
Středočeský kraj	11 947	13 106	13 615	14 689	15 537	15 982
ČR	12 055	13 047	13 491	14 642	15 707	16 226

Zdroj: ČSÚ

* Od roku 2000 dle nového územněsprávního uspořádání

Průměrná mzda na Příbramsku je nejnižší v rámci celého Středočeského kraje. V roce 2002 dostali zaměstnanci na území Příbramska v průměru mzdy ve výši 13 076 Kč, což je o cca 2 000 Kč nižší mzda, než jaká byla v průměru vyplacena ve Středočeském kraji, ale i celorepublikově.

Demografická struktura obyvatelstva

	počet	podíl město	podíl ČR
Předproduktivní věk (0 - 14)	5 099	14,30 %	15,58 %
Produktivní věk (15 - 59)	24 029	67,37 %	70,52 %
Postproduktivní věk (60 +)	6 538	18,33 %	13,90 %

Zdroj: Materiály MěÚ Příbram a ČSÚ

Počet obyvatel žijících ve městě Příbrami se od roku 1997 postupně snižoval a ke konci roku 2002 činil 35 508 obyvatel. K 31.7.2003 se počet obyvatel ve městě zvýšil na 35 666. Z hlediska demografické struktury obyvatelstva města je patrný vliv negativního vývoje obyvatelstva, což lze doložit i výrazně vyšším zastoupením osob v postproduktivním věku na úkor osob mladších 14 let.

Politický a administrativní systém

Příbram má podle novely zákona o obcích statut města a nově od 1.1.2003 získala statut obce s pověřenou působností. Nejvyšším orgánem je zastupitelstvo města, které je tvořeno 25 členy, volenými v komunálních volbách na čtyřleté funkční období. Ze svého středu pak zastupitelstvo volí sedmičlennou radu města, starostu města a dva místostarosty. Zastupitelstvem města jsou dále zřízeny dva výbory zastupitelstva města (dle zákona – finanční a kontrolní výbor) a 11 komisí rady města. Jsou to kontrolní a iniciativní poradní orgány rady města, ve kterých zasedají odborníci na danou problematiku, ať už zástupci obyvatelstva nebo podnikatelské sféry. Na podzim 2002 se konaly komunální volby do zastupitelstev obcí. Konkrétní výsledek jednotlivých politických stran, hnutí a sdružení ve městě, počet mandátů v zastupitelstvu města a zastoupení v radě města přibližuje následující tabulka.

Politická strana	Počet mandátů	Získané hlasy	Rada města
ODS	7	21,89 %	3
ČSSD	6	19,71 %	3
KSČM	5	18,44 %	0
Sdružení CZ, NK	2	8,31 %	1
Sdružení nezávislých	2	6,95 %	0
Sdružení KDU-ČSL	2	9,55 %	0
US-DEU	1	5,88 %	0
Ostatní	0	9,27 %	0
Celkem	25	100 %	7

V důsledku reformy veřejné správy zanikly k 1. 1. 2003 okresní úřady. Zaměstnanci byli částečně delimitováni na obce s rozšířenou působností (tzv. obce III. typu) a částečně na krajské úřady. Rozdělení činností (kompetencí), které do 31. 12. 2002 vykonávaly okresní úřady, je „ošetřeno“ zákonem č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů. Na město Příbram přešlo celkem 110 pracovníků, v současné době se jejich počet snížil na 102.

Městský úřad je organizačně členěn na 18 odborů. Jedná se o odbor ekonomický; odbor investic; odbor dopravy; odbor sociálních věcí a zdravotnictví; odbor kultury, sportu a informačních služeb; odbor správy budov; odbor bytového hospodářství; odbor koncepce a rozvoje města; odbor ochrany a obrany; odbor právní; odbor organizační a vnitřních věcí; odbor školství; odbor informačních technologií; odbor životního prostředí, odbor sociálních věcí; Stavební úřad; Živnostenský úřad; sekretariát MěÚ.

Město je zřizovatelem pěti zařízení bez právní subjektivity. Jde o Městskou policii, Rekreační středisko Churáňov, Městské jesle, Azylový dům, Galerie Fr. Drtikola. Jako své příspěvkové organizace Příbram zřídila Technické služby Příbram, Pečovatelskou službu Příbram, Knihovnu Jana Drdy, Divadlo Příbram, devíti základních škol a dvou školních jídelen, sedmi mateřských škol a dvou základních uměleckých škol. V březnu 2002 došlo k transformaci příspěvkové organizace Městské lesy Příbram na společnost s ručením omezeným se 100 % podílem města. Pokud jde o majetkové účasti města v obchodních společnostech, vlastní město 2 ks akcií v nominální hodnotě 100 tis. Kč/akcie ve společnosti Thermo Příbram, a.s. Ve společnosti Středočeská plynárenská, a.s. vlastní město 7 322 ks akcií, z nichž 7 321 ks akcií je však prostřednictvím zástavní smlouvy platné do 31.12.2016 postoupeno ve prospěch společnosti Wintershall AG, Kassel. Město má dále podíl ve společnosti Tržnice, a.s.

Dosavadní hospodaření města

Dosavadní hospodaření města Příbrami lze dle názoru CRA hodnotit pozitivně. Rozpočet města není výrazně zatížen dluhovou službou ani město neručí za závazky třetích osob. Ve sledovaném období let 1998 až 2002 město dosáhlo kumulovaného přebytku hospodaření ve výši 3,094 mil. Kč. K celkovému přebytku hospodaření významně přispěl přebytek roku 1999 ve výši 66 mil. Kč, kterého bylo dosaženo především díky příjmům z prodeje majetku.

Rozhodujícím ukazatelem kvality hospodaření města je však dle názoru CRA spíše než celkový výsledek hospodaření výsledek provozní. Příbram v tomto ukazateli vykazovala kladné hodnoty po celé sledované období. V roce 2002 město dosáhlo provozního přebytku ve výši 49 mil. Kč, celková kumulovaná výše provozního přebytku od roku 1998 činí cca 183 mil. Kč.

Příjmy rozpočtu

Celkové příjmy města Příbram se ve sledovaném období let 1998 až 2002 pohybovaly v rozmezí od 722 mil. Kč do 797 mil. Kč. Svého maxima dosáhly v roce 1999 zejména díky prodeji akcionářských práv za 126,3 mil. Kč a nemovitostí za 62,2 mil. Kč.

Nejvýznamnějšími příjmy města jsou daňové příjmy, zahrnující příjmy z daní a poplatků. Ve sledovaných letech dosáhl jejich podíl na celkových příjmech 22,5 % až 39,2 %. Z hlediska struktury daňových příjmů byla do roku 2001 nejvýnosnější daň z příjmů fyzických osob z podnikání, která se na celkových

daňových příjmech podílela méně než 30 %. V roce 2001 se vlivem změny rozpočtového určení daní stala nejnvýnosnější daň z přidané hodnoty (DPH), jejíž podíl překročil 30 %.

V roce 2002 se daňové příjmy podílely na celkových příjmech cca 39 %, což v absolutní částce činí 272,8 mil. Kč. Třetinu této sumy představovala DPH, cca 83,3 mil. Kč. Druhým nejnvýznamnějším daňovým příjmem byla daň z příjmů právnických osob bez daně za obce. Ta se v roce 2002 na daňových příjmech podílela 19,4 % (53,6 mil. Kč). Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je třetí nejnvýznamnější daní městského rozpočtu. Její výše kolísala ve sledovaném období mezi 40 mil. Kč (v roce 2001) až 61 mil. Kč (v roce 2000). V roce 2002 tato daň tvořila 19 % daňových příjmů (absolutně 52 mil. Kč). Výnos z daně z příjmů fyzických osob z podnikání dosáhl svého maxima v roce 2000, kdy tato daň činila 67,5 mil. Kč (26,2 % daňových příjmů). Vlivem změny rozpočtového určení daní se její výše značně snížila a v roce 2002 představovala 12 % daňových příjmů (32,8 mil. Kč). Obdobné sumy dosáhly příjmy ze správních a místních poplatků, které přinesly 10,7 % daňových příjmů (29,1 mil. Kč). Velmi stabilní položkou daňových příjmů je daň z nemovitostí, která po celé sledované období představovala 2,5 – 3,4 % příjmů z daní (2,5 % v roce 2002, tj. cca 7 mil. Kč). Položkou, která je zároveň příjmem i výdajem je daň z příjmů právnických osob za obce, která se na daňových příjmech v roce 2002 podílela 5,2 %.

Struktura příjmů rozpočtu v roce 2002

Druhým nejdůležitějším příjmem města Příbram jsou příjmy z dotací. Jejich výše byla v roce 2001 navýšena přibližně o 130 mil. Kč. V roce 2002 se na celkových příjmech podílely necelými 30 %.

U nedaňových příjmů docházelo do roku 2001 ke každoročnímu mírnému poklesu, avšak v roce 2001 se nedaňové příjmy propadly o cca 30 mil. Kč, zejména vlivem poklesu příjmů z pronájmů. V roce 2002 dosáhly nedaňové příjmy obdobné úrovně jako v předchozím roce, tj. cca 80 mil. Kč a tvořily je zejména příjmy z pronájmů bytů, nebytových prostor a nemovitostí ve vlastnictví města.

Příjmy z prodeje majetku dosáhly svého maxima v roce 1999. V tomto roce město prodalo akcie Středočeské energetické, a.s. a práva k akciím Středočeské plynárenské, a.s. s celkovým výnosem ve výši 126 mil. Kč. Z této částky město použilo na investice v roce 1999 cca 85 mil. Kč, zbývajících 41 mil. Kč bylo proinvestováno v roce 2000. Příjmy z prodeje majetku v roce 2002 činily cca 77 mil. Kč a jednalo se zejména o příjmy z privatizace bytového fondu.

Příbram v roce 2002 přijala dodavatelský úvěr ve výši 88 mil. Kč od společnosti IDOS Praha. V roce 2002 z něho vyčerpala cca 53,8 mil. Kč, zbytek čerpala v následujícím roce.

Výdaje rozpočtu

Na výdajích města Příbram se ve značné míře podílejí především neinvestiční výdaje. Jejich podíl na celkových výdajích se ve sledovaném období let 1998 - 2002 pohyboval od 72,3 % do 82,2 %. Maxima dosáhly v roce 1998, poté se městu podařilo neinvestiční výdaje snížit a v současnosti se pohybují kolem 73 % celkových výdajů (v absolutní hodnotě cca 498 mil. Kč v roce 2002). K poklesu došlo díky vyčlenění správy městských bytů mimo rozpočet města. Největší podíl neinvestičních výdajů byl v roce 2002 tvořen příspěvky příspěvkovým organizacím a transfery, které přesáhly 40 % neinvestičních výdajů (cca 204,6 mil. Kč). Tyto výdaje jsou určeny převážně na školství, kulturu a sport. U mzdových nákladů lze pozorovat pravidelný meziroční nárůst, v roce 2002 představovaly 12 % neinvestičních výdajů (v absolutní hodnotě 60,4 mil. Kč). Rovněž neinvestiční dotace zaznamenaly mírný nárůst. Od roku 1998 byly navýšeny o cca 75 % na současných 16,3 mil. Kč (3 % neinvestičních výdajů). Výplata sociálních dávek tvořila 10 % neinvestičních výdajů, v absolutní hodnotě se jednalo o cca 50 mil. Kč (meziroční nárůst o 3 mil. Kč). Výdaje na chod městského úřadu, opravy a udržování, nákup služeb, dopravní územní obslužnost atd. činily cca 30 % neinvestičních výdajů (celkem v absolutní částce 167 mil. Kč). Výdaje spojené s úhradou úvěrů a půjček se na celkových výdajích podílely cca 2 % (14,1 mil. Kč).

Jako pozitivní CRA Rating Agency, a.s. hodnotí fakt, že neinvestiční výdaje byly po celé sledované období, s výjimkou roku 1999, plně kryty opakujícími se příjmy. Lze předpokládat, že tento stav by měl být zachován i v následujících letech.

Výdaje na investice v roce 2002 přesáhly 25 % celkových výdajů (v absolutní částce 176 mil. Kč), což je dostatečný podíl, který by měl městu zajistit budoucí rozvoj. V minulých letech tento podíl osciloval kolem 20 %. Mezi největší investiční akce patřila výstavba malometrážních sociálních bytů rekonstrukcí administrativní budovy na dole Anna, budování komunikací, na které bylo vynaloženo v úhrnné částce 21 mil. Kč.

Struktura výdajů rozpočtu v roce 2002

Dluhová služba

V roce 2004 město předpokládá přijmout nový komerční úvěr ve výši 38 mil. Kč, na který bude vypsáno výběrové řízení. Úvěr bude určen na opravu komunikace v historickém centru Březové hory.

V minulosti město přijalo několik úvěrů, které vždy řádně a včas splatilo v plné výši. V říjnu 1999 město přijalo úvěr na výstavbu Aquaparku v celkové výši 35 mil. Kč, z toho 17,5 mil. Kč poskytla Česká spořitelna, a.s. a 17,5 mil. Kč pak Komerční banka, a.s. Oba tyto úvěry by měly být splaceny v roce 2005.

V závěru roku 2000 Příbram přijala krátkodobý překlenovací úvěr ve výši 20 mil. Kč. Úvěr byl splacen v roce 2001.

Kromě úročených zdrojů využilo město Příbram v roce 1995 bezúročnou návratnou finanční výpomoc od ministerstva financí ve výši 11 mil. Kč ze Státního fondu rozvoje bydlení, určenou na rekonstrukci bytů a domů ve městě. Tato půjčka je splatná jednorázově v roce 2005.

Ze Státního fondu životního prostředí ČR město získalo na konci roku 1998 půjčku ve výši 2,865 mil. Kč se splatností v roce 2001.

V roce 2001 město Příbram přijalo 3 nové bezúročné dodavatelské úvěry v celkové částce 85 mil. Kč a s dobou splatnosti 2005 a 2006. Všechny tři úvěry byly překlopeny na Komerční banku, a.s. a město je splácí tomuto bankovnímu ústavu, aniž by došlo ke změnám podmínek, za kterých byly poskytnuty dodavatelskou firmou IDOS Praha. Tyto cizí zdroje jsou určeny na rekonstrukci Domu seniorů a rekonstrukci kasáren na sociální byty.

Město Příbram rovněž využívá krátkodobé úvěry na překlenutí časového nesouladu mezi příjmy a výdaji města.

Na základě posouzení aktuální výše závazků města Příbram a krátkodobé výše volných finančních zdrojů, a rovněž po zvážení minulé schopnosti a ochoty města Příbram dostát řádně a včas všem svým splatným finančním závazkům, uděluje CRA Rating Agency, a. s. městu Příbram krátkodobý CRA Rating na úrovni czP-1.

Předpokládaný budoucí vývoj hospodaření města

Budoucí hospodaření města bude především záviset na tom, jak se Příbram vyrovná s dopady reformy veřejné správy a budoucí investiční aktivitě. Rovněž reforma veřejných financí s sebou přinese změny, které budou mít dopad na hospodaření města. Městům se sice zvýší příjem ze sdílených daní, zároveň ale vzrostou výdaje, neboť města např. dosud platí služby, práci atd. s 5 % DPH, po změně budou většinou platit 22 %.

Další oblastí, kterou město do budoucna bude muset řešit je racionalizace školských zařízení. Jejich kapacita již nyní není plně využita a s pokračujícím trendem stárnutí obyvatelstva se počet žáků ve školách bude nadále snižovat.

Do budoucna již město nemůže počítat s tak vysokými mimořádnými příjmy, jak tomu bylo v letech předcházejících.

Rozhodující část příjmů rozpočtu města budou v následujících letech tvořit zejména daňové příjmy a dotace. Město předpokládá získání dotací ve výši 330 mil. Kč, což by byla částka o více než 100 mil. Kč vyšší než v roce předchozím. Rovněž bude čerpat přijatý dodavatelský úvěr, z něhož zbývá cca 34,6 mil. Kč. Předpokládaný příjem z prodeje majetku je koncipován na nižší úroveň oproti roku 2002 a bude se skládat zejména z příjmů z probíhající privatizace bytového fondu.

Struktura příjmů města dle rozpočtu na rok 2003

Neinvestiční výdaje města budou směřovat zejména do oblasti vyplácení sociálních dávek, příspěvků a transferů. K největší změně došlo u mzdových nákladů, u kterých došlo k výraznému nárůstu díky přechodu úředníků z Okresního úřadu na Městský úřad v Příbrami.

Rok 2003 se předpokládá jako investičně chudší, neboť volné finanční prostředky budou použity na výdaje, které městu vznikají se zaváděním reformy veřejné správy. Mezi hlavní investiční akce roku 2003 patří pokračování výstavby domova seniorů v celkové částce 24 mil. Kč; výstavba 26 sociálních malometrážních bytů rekonstrukcí zchátralých budov; výstavba tribuny volejbalové haly v objektu Aquaparku, tribuny fotbalového klubu; nová světelná signalizace ve městě (4 inteligentní semaforey); rekonstrukce teras Březové hory; zastřešení ledové plochy; 2 fotbalové hřiště pro mládež s umělým povrchem. V roce 2003 byla dokončena další etapa výstavby Waldorfské školy, na kterou město získalo státní dotaci. Předpokládané celkové náklady jsou vyčísleny na 100 mil. Kč.

Město vyřešilo problematickou dopravní situaci ve městě. Byl dokončen územní plán potřebný pro zahájení výstavby obchvatu města. Město zahájilo jednání s ŘSDS ohledně I. etapy jihovýchodního obchvatu města v úseku od Nové Hospody až po Brod, připravuje se geologický průzkum. Hlavní rozvojové zóny pro průmysl však budou lokalizovány v jižní části města podél plánovaného jihovýchodního obchvatu. Pro těžký průmysl město počítá s využitím asanovaných ploch po důlní činnosti nebo zrušené výrobě.

V roce 2004 město předpokládá zahájení rekonstrukce a modernizace čističky odpadních vod s celkovým nákladem 150 mil. Kč. Město má na tuto akci příslibenou dotaci od Ministerstva zemědělství ve výši 25 % celkových nákladů, 50 % nákladů na investiční akci bude hrazena z přijaté půjčky a 25 % bude město hradit ze svých vlastních zdrojů. Město hodlá dále pokračovat v bytové výstavbě přestavbou budovy Simply clubu na malometrážní sociální byty.

Struktura výdajů dle upraveného rozpočtu v roce 2003

Posoudili jsme stávající hospodaření města Příbram, kde jsme zejména ocenili zdravou strukturu financování provozu a hospodárné využívání prostředků, kdy i přes negativní dopad reformy veřejné správy na hospodaření měst, si město Příbram udrží vysoký provozní přebytek i v roce 2003. V hodnocení jsme rovněž přihlédli k vyřešení problematické situace ohledně provozovatele vodovodní a kanalizační infrastruktury. Za předpokladu udržení provozního přebytku roku 2002, který bude kryt i nadále roční dluhovou službu, potvrzuje CRA Rating Agency, a.s. městu Příbram dlouhodobý CRA Rating na úrovni Baa a dlouhodobý lokální rating na úrovni cZAa a současně k mezinárodnímu ratingu připojuje pozitivní výhled.

Příloha I – Výsledky hospodaření města

	1998	1999	2000	2001	2002	2003*
Příjmy z vlastní činnosti, od RO, odvody od PO	202 124	196 727	159 884	59 215	3 915	1 539
Příjmy z daní celkem	169 353	163 551	240 333	214 104	243 631	262 544
Daň z příjmů právnických osob	43 075	45 005	48 014	47 864	53 589	58 275
Daň z příjmů právnických osob za obce	4 095	7 013	55 987	8 949	14 353	11 994
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	54 996	51 770	61 161	41 767	52 079	56 700
Daň z příjmů fyzických osob z podnikání	61 059	53 637	67 584	28 898	32 804	38 325
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	78 715	83 297	89 250
Daň z nemovitostí	6 127	6 126	7 587	7 910	7 510	8 000
Příjmy z poplatků	17 825	16 589	17 326	28 180	29 194	38 729
Správní poplatky	5 750	5 482	6 745	6 288	7 031	14 330
Místní poplatky	12 075	11 107	10 581	21 892	22 163	24 399
Nedaňové příjmy	162 784	309 759	151 105	115 423	157 035	143 245

Příjmy z prodeje majetku	30 950	190 060	42 454	75 265	77 586	68 000
Ostatní běžné příjmy	129 764	115 441	103 977	35 969	74 955	73 445
Ostatní nepravidelné kapitálové příjmy	236	148	87	86	128	100
Kapitálové příjmy plynoucí z finančního majetku	1 833	4 110	4 588	4 103	4 367	1 700
Celkové dotace ze SR a OkÚ	59 213	74 391	76 901	206 453	205 820	330 547
Neinvestiční dotace	51 116	66 997	70 880	179 231	195 583	270 748
Mimořádné a účelové dotace	8 096	7 394	6 020	27 221	10 237	59 799
Převody a sdružené prostředky	1 206	1 574	1 637	1 803	2 132	0
Převody z vlastních fondů obce	0	0	0	0	0	0
Sdružené prostředky a ostatní příjmy a převody	1 206	1 574	1 637	1 803	2 132	0
Přijaté dluhy	9 865	35 000	20 000	0	53 792	36 392
Přijaté bankovní úvěry	9 865	35 000	20 000	0	53 792	34 665
Přijaté návratné výpomoci	0	0	0	0	0	1 727
Ostatní návratné půjčky a nové emise obligací	0	0	0	0	0	0
Příjmy obce celkem	622 369	797 590	667 185	625 178	695 520	812 996
Neinvestiční výdaje celkem	544 818	567 824	571 447	496 979	513 025	620 350
Dluhová služba v roce	28 895	26 810	10 084	29 169	14 111	32 592
Splátky jistiny	24 832	24 160	7 056	26 785	12 404	31 722
Splátky úroků	4 063	2 650	3 028	2 384	1 707	870
Mzdy a OOV	32 827	37 307	41 807	49 454	60 426	102 760
Příspěvky PO, transfery a neinvestiční	65 622	74 163	70 403	187 536	204 642	237 522

půjčky						
Neinvestiční dotace	9 353	9 844	11 781	12 427	16 330	15 004
Sociální dávky	28 158	40 846	47 344	47 105	50 181	66 000
Jiné neinvestiční výdaje	379 965	378 854	390 029	171 289	167 334	166 472
Investiční výdaje celkem	82 712	164 389	138 764	147 919	176 871	172 520
Investiční výdaje	79 267	156 081	121 911	135 135	164 590	161 944
Investiční příspěvky PO, transfery a inv. půjčky	3 445	8 308	16 853	12 785	12 281	10 576
Výdaje obce celkem	627 531	732 213	710 211	644 898	689 896	792 870

* Upravený rozpočet + úpravy CRA Rating Agency, a.s.

-

Příloha II – Ratingová stupnice CRA Ratingu

Krátkodobý CRA Rating

- czP-1:** Velmi dobří v plnění svých závazků v momentě jejich dospělosti.
- czP-2:** Disponují poměrně silnou schopností plnit dospělé krátkodobé závazky řádně a včas.
- czP-3:** Disponují vcelku přijatelnou schopností splatit své dospělé krátkodobé závazky.
- czP-4:** Disponují omezenou schopností splatit své krátkodobé dospělé závazky v plné míře a včas.
- czP-5:** Nedisponují dostatečnou schopností splatit své dospělé krátkodobé závazky.

Dlouhodobý CRA Rating

Dlouhodobý mezinárodní CRA Rating		Dlouhodobý lokální CRA Rating	
Aaa	Prvotřídní subjekty s nízkým stupněm rizika	czAaa	Prvotřídní subjekty s malým rizikem a maximální schopností splácet své závazky
Aa +	Velmi kvalitní subjekty s mírným rizikem v delším časovém horizontu	czAa +	Velmi kvalitní subjekty s vysokou schopností splácet své závazky, mírné riziko v delším časovém horizontu
Aa		czAa	
Aa -		czAa -	
A + *	Nadprůměrné subjekty se skutečnostmi, které by v budoucnu mohly ohrozit nízkou míru rizika	czA +	Kvalitní subjekty s nadprůměrnou schopností splácet své závazky, s doporučením sledování budoucího rizika ve středním a delším časovém horizontu
A		czA	
A -		czA -	

Baa +	Bonitní subjekty se stabilní současností a s možnými problémy v budoucnu	czBaa +	Bonitní subjekty s relativně slušnou schopností splácet své závazky s faktory schopnými změnit budoucí míru rizika
Baa		czBaa	
Baa -		czBaa -	
Ba +	Subjekty schopné dostát svým splatným závazkům s nejistou budoucí úrovní rizika	czBa +	Subjekty se schopností splácet své aktuální závazky, budoucí schopnost je nejednoznačná
Ba		czBa	
Ba -		czBa -	
B +	Investičně méně vhodný s problematickou rizikovou úrovní	czB +	Subjekty schopné s vypětím dostát svým závazkům s rizikovou budoucností
B		czB	
B -		czB -	
Caa +	Podprůměrný s problémy při dodržování svých závazků	czCaa +	Podprůměrné subjekty s nejednoznačnou schopností dostát svým závazkům s problematickou budoucností
Caa		czCaa	
Caa -		czCaa -	
Ca +	S vysokým stupněm rizika a vysokou mírou nedodržování svých závazků	czCa +	Spekulativní subjekty s nízkou schopností dostát svým závazkům s vysoce rizikovou budoucností
Ca		czCa	
Ca -		czCa -	
C +	Vysoce spekulativní bez investičních doporučení	czC +	Vysoce rizikové a nestabilní subjekty s neschopností splácet své závazky
C		czC	

* vzhledem k hodnocení České republiky na mezinárodní úrovni A+ nemohou být české subjekty hodnoceny výše

Pozitivní výhled– znamená očekávané zlepšení schopnosti daného subjektu splácet své závazky

Negativní výhled– znamená potencionální zhoršení ve schopnosti subjektu své závazky

Tato ratingová analýza byla vypracována společností CRA Rating Agency, a. s. se sídlem Washingtonova 17, 110 00 Praha 1 (dále jen CRA), a je poskytována pouze pro informativní účely a nemůže být vykládána jako nabídka nebo doporučení k prodeji či nákupu cenných papírů emitovaných hodnocenou společností. Každé ratingové hodnocení nebo názor v něm uvedený musí být zvažován jako jeden z mnoha faktorů investičního rozhodování a každý uživatel této zprávy si musí udělat svoji vlastní studii a zhodnotit nákup či prodej každého cenného papíru emitovaného hodnocenou společností na základě vlastní úvahy.

Všechny informace zde obsažené byly získány společností CRA ze zdrojů považovaných za přesné a spolehlivé. Z výše uvedených důvodů a s přihlédnutím k možnosti překlepů či jiných faktorů způsobujících případnou nepřesnost jsou však tyto informace poskytovány bez jakékoli záruky ze strany CRA nebo zaměstnanců CRA.

Tato zpráva ani žádná její část nesmí být kýmkoli kopírována nebo jinak reprodukována, prodávána anebo dále distribuována bez předchozího výslovného souhlasu společnosti CRA.

CRA Rating a CRA Rating Agency jsou obchodní značky registrované společností CRA Rating Agency, a. s.

CRA Rating Agency, a. s. (CRA), je ratingová agentura, která se zabývá nezávislým hodnocením a přidělováním ratingu pro podniky, města, finanční instituce, emise cenných papírů, projekty apod. Byla založena v lednu 1998. Od roku 2000 je jediným afilačním partnerem renomované a nejstarší světové ratingové agentury Moody's Investors Service ve střední Evropě.

www.crarating.com

www.moodys.com

Washingtonova 17, 110 00 Praha 1, Česká republika, tel./fax: +420 224 222 929

e-mail: cra@crarating.com